

ศึกษาการใช้หลักสูตรปฐมวัยของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา
กลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2
A STUDY OF KINDERGARTEN CURRICULUM PRATICES IN PRIMARY SCHOOLS,
HOUYKUENPAKO SCHOOL NETWORK, UDONTHANI EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

อำไพ สมศรีใส

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัย ด้านการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ทำการศึกษากับประชากรครูระดับปฐมวัยในกลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโค จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

การใช้หลักสูตรปฐมวัยของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโคสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัย ด้านการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการจัดการเรียนการสอนปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

Abstract

The objective of this study was to investigate kindergarten curriculum practices in primary schools, Houykuengpako School Network Group, Udonthani Educational Service Area Office 2 in 4 aspects: curriculum administration, instructional management, educational supervision, and assessment. The population consisted of 16 kindergarten teachers in primary schools, Houykuengpako School Network Group. The instrument used for data analysis was a rating-scale questionnaire. The data were analyzed by percentage, mean, and standard deviation.

The study results revealed as follows:

The kindergarten curriculum practices in primary schools, Houykuengpako School Network Group, Udonthani Educational Service Area Office 2 as a whole was at a high level. Considering each aspect, it was found that all aspects: curriculum administration, instructional management, educational supervision, and assessment were at high level. Moreover, it was also found that "curriculum administration" was the aspect with the highest mean, whereas "instructional management" with the least mean score.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองตลอดชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาชีวิตตั้งแต่แรกเกิด จนถึงพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ ได้อย่างมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมเป็นพลังการสร้างสรรคการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ ดังที่พระบรมราโชวาทเกี่ยวกับการศึกษาที่ว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อเป็นพลเมืองดี สุจริตและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวกปรี่น ได้ผลรวดเร็ว แน่นอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 25401)

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กตั้งแต่แรกเกิด จนถึงอายุถึง 5 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะแตกต่างไปจากระดับอื่นๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้ เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐาน บุคลิกภาพ และการพัฒนาทางสมอง การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยนี้เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูให้อยู่บนรากฐานของการให้ความรัก ความอบอุ่น ความ

เข้าใจ และต้องพัฒนาเด็กให้ครบถ้วนทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัย ความแตกต่างระหว่างบุคคล และสอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมทางสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ (กรมวิชาการ. 2540:10)

คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมเลี้ยงดูเด็กได้วิเคราะห์และเสนอแนะเพื่อการพัฒนาเด็กไทยในปีพ.ศ. 2535 โดยระบุว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กในวัย 6 ปี จะมีผลไปตลอดชีวิต หากเด็กได้รับการดูแลที่ดี ได้รับความรักความอบอุ่น จะทำให้เด็กเป็นคนสดชื่นแจ่มใส มองโลกในแง่ดี รู้จักรักคนอื่น การพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงเป็นเรื่องสำคัญโดยมุ่งเสริมสร้างพัฒนาการเด็กทุกด้านไปพร้อมกัน และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความพร้อมในการเรียนรู้ทักษะชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545:6)

จากความสำคัญของการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยดังกล่าว และเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้อง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 จึงได้กำหนดหลักการและแนวทางการบริหารการจัดการศึกษา ซึ่งรวมทั้งการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยที่สำคัญไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545:25-28) ดังนี้

1. ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาทุกด้านไปยังสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง
2. การจัดการศึกษาปฐมวัย ให้จัดในโรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน โรงเรียนสังกัดสถาบันศาสนาต่างๆ และสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัย
3. การจัดการศึกษาให้ยึดหลักการศึกษาคือต้องสอดคล้องกับธรรมชาติและให้ สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้พัฒนาตนเอง ได้และมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริม ผู้เรียนตามธรรมชาติ และศักยภาพ

4. การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล เรียนรู้จากประสบการณ์จริงลงมือปฏิบัติ การประยุกต์ความรู้มาช่วยแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ได้ทุกเวลาทุกสถานที่

จากสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังสถานศึกษาโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นงานสำคัญที่สุด ที่สถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และความต้องการของชุมชนและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 25-28)

งานหลักของการบริหารสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงาน ได้มีนักวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่าการบริหารวิชาการเป็นงานที่สำคัญยิ่ง เพราะวิชาการช่วยพัฒนาสติปัญญา ความนึกคิดของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีคุณค่าน้อยในสังคม ดังนั้นงานวิชาการจึงถือเป็น งานสำคัญอันดับหนึ่งของการบริหารการศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2545:28)

การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาเห็นว่ามีความสำคัญเพราะเป็นวัยเริ่มต้นแห่งการพัฒนา การนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารต้องทำความเข้าใจปรัชญาหลักการและแนวคิดของการศึกษาปฐมวัยเพื่อนำไปเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สามารถนำแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับความต้องการของเด็ก เพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ และมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ส่วนในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้บริหารจะต้องนิเทศ กำกับและติดตามให้ครูสามารถดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กได้อย่างราบรื่น บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และแผนการจัดประสบการณ์ในด้านประเมินพัฒนาการควรจัดให้มีการประเมินผลพัฒนาการเด็ก ได้ครอบคลุม สนองต่อพัฒนาการของเด็กในทุกด้าน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่วนการนิเทศการศึกษาจัดได้ว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร โดยตรงที่จะต้องจัดให้มีกระบวนการนิเทศศึกษาอย่างเป็นระบบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรในโรงเรียนได้พัฒนาตนเองและพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ได้ระบุไว้ในแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (อภิสมัย วุฒิพรพงษ์. 2545:25-28)

โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยเก็งปะโค มีการดำเนินการใช้หลักสูตรปฐมวัยในโรงเรียนโดย มีศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จัดให้มีการอบรม สัมมนา ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาคือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่น จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน

จากที่กล่าวมาการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยเก็งปะโค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิตธานีเขต 2 จำนวน 4 ตำบล ได้แก่ 1) ด้านการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัย 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย 3) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล ผลการศึกษาครั้งนี้เป็นสารสนเทศแก่

ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลเด็ก และผู้ปกครองเพื่อเป็นแนวทางในการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยเก็งปะโค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย 2) การจัดการเรียนการสอนปฐมวัย 3) การนิเทศการศึกษา และ 4) การวัดและประเมินผล

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ จะทำการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ศึกษาการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยเก็งปะโค ใน 4 ด้าน 1) การบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัย 2) การจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย 3) การนิเทศการศึกษา และ 4) การวัดและประเมินผล

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยของ โรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยเก็งปะโค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2552 มี 9 โรงเรียน จำนวนประชากร 16 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนระดับปฐมวัยโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างและพัฒนาขึ้นให้การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโคสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโคสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำนวน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัย 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย 3) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล เป็นแบบสอบถามตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งแบบสอบถามนี้สร้างและพัฒนาจากแนวคิดของ ผ่องศรี รัตนสถิตย์ (2535: 126) มนัส ครองญาติ (2541: 120) และ สุภานันท์ แก้วประไพ (2544: 122) นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมตามกรอบแนวคิด และนิยามศัพท์เกี่ยวกับการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ใน 4 ด้าน ซึ่งแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นมีทั้งหมด ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติ การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโคสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2

สรุปผลการวิจัย

การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโค โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโคสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ซึ่งผู้ศึกษานำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโคใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัย ด้านการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนในระดับปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโคสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโค โดยอาจได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนแก่ครูผู้สอนในสถานศึกษาของตนเองให้มีบทบาทในการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติซึ่งองค์ประกอบต่างๆ อาจทำให้บทบาทการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยของครูผู้สอนในระดับปฐมวัยอยู่ในระดับมากดังปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542: 137) กล่าวว่า กระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาการจะมีบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา

หัวหน้าสาขา ครูผู้สอนตลอดจนบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัย ของวัฒนา มโนจิตร (2540) ที่ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลเชียงใหม่โดยพบว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีการปฏิบัติมากในทุกด้าน

2. ด้านการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนในระดับปฐมวัยมีบทบาทการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะงานหลักสูตรระดับปฐมวัย มีความสำคัญเพราะครูผู้สอนอาจมีการร่วมวางแผนกันในการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างเหมาะสม และครูได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรปฐมวัยซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมชาย จินตพันธ์ (2546: 67) พบว่า การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการบริหารงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับมากครูควรได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ให้ถูกต้องก่อนที่จะนำไปใช้ในการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แสงเดือน มาลีรักษ์ (2547: 84) พบว่า การบริหารงานหลักสูตรการในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับมากโดยที่หลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดแนวทาง ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในการที่สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้ ต้องอาศัยงานหลักสูตรเป็นหลัก และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทธิณี ชูเชิดรัตน์ (2547: 79) พบว่า การบริหารงานวิชาการในงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้จะมีระดับการปฏิบัติที่มากเมื่อ ผู้บริหารส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูผู้สอนเกิดความเข้าใจในงานหลักสูตร เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้โดยที่ประชุม

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนมีบทบาทด้านการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอันดับแรกซึ่งตรงตามจุดมุ่งหมาย การศึกษาที่ต้องเน้นไปที่ตัวเด็กซึ่งเป็นผลผลิต เป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโค มีการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ โดยคำนึงถึงพัฒนาการและความต้องการของนักเรียนเป็นสำคัญ และยังมีส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดมุมประสบการณ์ต่างๆ และให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ตามมุมประสบการณ์อย่างทั่วถึงซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณฑา บุญคล่อง (2547: 79) ในการบริหารงานหลักสูตรของกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีการสนับสนุนการสร้างบรรยากาศในการสอน ถือว่าเป็นแนวทางสำคัญให้โรงเรียนสามารถบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้ตามหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนด นอกจากนี้โรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโคยังมีการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาให้ผู้เรียนทุกด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรพนัช เหลี่ยมวานิช (2548: 93) พบว่า งานการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ควรมีการสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องส่งเสริมครูผู้สอนทำการวิจัยและใช้วิจัยไปสอนเพราะการวิจัยเป็นการฝึกความคิดได้แตกฉาน มีระบบแบบแผน มีขั้นตอนที่ชัดเจนทั้งการรับรู้ปัญหาและความต้องการ การแสวงหาทางเลือก การเลือกใช้ทางเลือกสรุปผลที่ได้รับเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนได้อย่างถูกต้อง

4. งานนิเทศการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีบทบาทการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในงานนิเทศการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้เป็นเพราะมีการสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และผลงานจนเป็นที่ยอมรับของส่วนรวมสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของงานนิเทศ และครูให้คำแนะนำ ช่วยเหลือครู เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบูรณ์ ไชยทนต์ (2543: 56) ที่ศึกษาการปฏิรูปงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเลยที่พบว่ามีการปฏิบัติงานด้านงานนิเทศการศึกษา อยู่ในระดมมากเพราะมีการจัดทหาคณาจารย์ที่มีความสามารถในการนิเทศ มีการติดตามผลและประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประกอบการนิเทศซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีรชัย วรณศรี (2545: 66) พบว่า โรงเรียนควรมีการส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องงานนิเทศการศึกษาในโอกาสต่างๆ และผู้บริหารโรงเรียนต้องจัดเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับเรื่องงานนิเทศการศึกษาทั้งที่เป็นเอกสารคู่มือในประเทศ และต่างประเทศเพื่อให้ครูได้ศึกษาและปฏิบัติพร้อมทั้งจัดทำแผนการปฏิบัติงานเพื่อการปฏิบัติงานที่ได้ตามแผนพร้อมทั้งมีการกำกับดูแลการดำเนินงานเป็นไปตามแผน ตลอดจนต้องนำผลการนิเทศมาสรุปผลปรับปรุงแก้ไขต่อไป

5. งานการวัดและประเมินผล ผลการวิจัยที่พบว่า ครูผู้สอนมีบทบาทการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะโรงเรียนมีการจัดประชุมอบรมให้ครูมีความรู้และความเข้าใจระเบียบวิธีการวัดและประเมินผลตลอดจนการสร้างเครื่องมือในการวัดประเมินผลและมีการส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมล ขวัญดี (2546: 80) ที่ศึกษาปัญหาการบริหารงานหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี พบว่าครูผู้สอนมีการปรึกษาหารือปัญหาต่างๆ เพื่อพัฒนานักเรียนและจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการสอนซ่อมเสริมเพื่อนำมาปรับปรุงในการวัดประเมินพัฒนาการนอกจากนี้ในการวัดประเมินพัฒนาการ ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ แบบฟอร์ม และเครื่องมือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูในการวัดประเมินพัฒนาการอย่างสม่ำเสมอซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปวีณา ปรีชาวัฒน์ (2546: 68) ที่ศึกษาการบริหารงานหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้อิงโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ กทม สังกัดกรุงเทพมหานครโดยพบว่าการจัดหาเครื่องมือที่จะช่วยอำนวยความสะดวกต่อการจัดเก็บข้อมูล

จะเป็นประโยชน์ต่อการวัดและประเมินพัฒนาการสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นวลจันทร์ หงส์อินทร์ 2544: 46) ที่ได้ศึกษา สภาพการปฏิบัติจริงและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมาพบว่า มีการบริหารงานวิชาการในงานการวัดประเมินพัฒนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับระเบียบการวัดประเมินผลให้เพียงพอต่อความต้องการ จัดประชุมอบรมเกี่ยวกับระเบียบ การวัดประเมินผลตามหลักสูตร และแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานการวัดประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัย ควรมีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนและชุมชนให้ครูนำมาใช้ในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อให้ครู ได้นำมาศึกษาค้นคว้าแล้วนำมาเขียนหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับโรงเรียนและชุมชน
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ควรมีการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ โดยคำนึงถึงพัฒนาการและความต้องการของนักเรียนเป็นสำคัญ และยังมีส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดมุมประสบการณ์ต่างๆ และให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ตามมุมประสบการณ์อย่างทั่วถึง
3. ด้านการนิเทศการศึกษาควรมีการกำหนดให้ใช้เครื่องมือในการนิเทศที่หลากหลายเพราะผู้บริหารสามารถนิเทศและติดตามประเมินผลการนิเทศโดยใช้วิธีที่หลากหลายแล้วจะทำให้สามารถพัฒนาครูผู้สอนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพของแต่ละคน และนำความรู้ไปใช้ในการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน
4. ด้านการวัดประเมินผล ควรมีกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องคือประเมินทุกเวลาอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อเป็นการประเมินผลสภาพจริงของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต2 เพื่อให้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยมีคุณภาพมากขึ้นควรมีการศึกษาการบริหารงานด้านอื่นๆ เช่น การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2544). คู่มือการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- กรมสามัญศึกษา (2543). การเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานหน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากรุงเทพมหานคร: ศุภสภา ลาดพร้าว.
- กาญจนา เลิศจารีสงศ์. (2545). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดนครราชสีมา วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จิตทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539). การพัฒนาหลักสูตร หลักการและแนวปฏิบัติ กรุงเทพฯ: อลิ้นพราส.
- บริบูรณ์ สุดแสง. (2540). การศึกษาวิธีการเตรียมเด็กให้สงบของครูผู้สอนปฐมวัยศึกษา วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปัทมา นาคะสนธิ์ (2540). การพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับอนุบาลสำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
- ไพรินทร์ บุหลัน (2541). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยในจังหวัดลำพูนวิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- รุ่งริชา กิจสมัคร. (2547). ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วัชรวิภา วาระสิทธิ์. (2547). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดชลบุรี วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- วัฒนาพร ระเบียบทุกข์ (2545). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- วิชัย วงศ์ใหญ่ (2527). กระบวนการพัฒนาและการสอนภาคปฏิบัติ กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- _____. (2544). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- _____. (2546). ชุดอบรมการปรับกระบวนการทัศน์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____. (2546). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช2546. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- _____. (2547). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช2546 (สำหรับเด็กอายุ3-5 ปี). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว
- วิมลลักษณ์ ตีระมาตฉนิช (2545). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอนสาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศิริชัย กาญจนวาสี (2546). ทฤษฎีการประเมิน. พิมพ์ครั้งที่3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สงบ ลักษณะ. (2542). การพัฒนาหลักสูตรระดับโรงเรียน วารสารการปฏิรูปการศึกษา (14: 12: เมษายน 2542). กรุงเทพฯ: บริษัทเจพลมโปรเซสจำกัด.
- สังต์ อุทรานันท์ (2527). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตรกรุงเทพฯ: วงเดือนการพิมพ์.
- _____. (2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตรพิมพ์ครั้งที่3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมฤทัย หย่าวิลัย (2546). การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนระดับปฐมวัยศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สันต์ ธรรมบำรุง (2527). หลักสูตรและการบริหารหลักสูตรกรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สุมิตร คุณานุกร. (2520). หลักสูตรและการสอน กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนชม.
- สุเวทิน ไกรนรา. (2542). การใช้กระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเสริมสร้างการประสานสัมพันธ์ระหว่างครูปฐมวัยและครูประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช2546. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.
- สมคิด พรหมจัญญ์ และสุพักตร์ พิบูลย์ (2548). เอกสารชุดฝึกอบรมเรื่องการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา นนทบุรี: สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- Battison, Sara Bennett. (1990). "The Context of Deliberation Case Studies in Local Curriculum Development." [Online] **Dissertation Abstracts International.** (1990): 51-07A. Abstract available: DAO [Accessed September 10, 2000].
- Khunji, Farida Mohammad Saleh. (1990). **Teachers' Participation in Curriculum Development: A Study of Education Change in a Small Country (Bahrain).** Research Ph.D. Educational Curriculum and Instruction, University of Reading (United Kingdom).